

Aan
de Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
p/a de algemene rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

Onderwerp
ontwerp-selectielijst archiefbescheiden
beleidsterrein "Natuur- en landschapsbeheer" vanaf 1945

R.J. Schimmelpennincklaan 3
Postbus 61243
2506 AE Den Haag
Telefoon 070 - 310 66 86
Telefax 070 - 361 47 27
E-mail cultuur@cultuur.nl

Mijnheer de Staatssecretaris,

Datum
25 februari 2000
Uw kenmerk
R&B/OSTA/99/1418
Uw brief van
26-11-1999
Ons kenmerk
arc-99.1670/2

1. Bij uw hiernaast vermelde brief deelde u de Raad voor Cultuur mede, dat de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) en de Directeur Staatsbosbeheer u hebben verzocht uw medewerking te verlenen aan de vaststelling van de selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein Natuur- en landschapsbeheer over de periode vanaf 1945. U verzocht daarbij de Raad binnen drie maanden advies uit te brengen.
2. De Raad heeft deze ontwerp-lijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen - deze worden in respectievelijk de paragrafen 3 en 4 uitgewerkt- zijn:
 - a. Procedureel
 1. Het voorstel heeft alle procedurele voorbereidende stappen doorlopen; alle relevante stukken waren bij de adviesaanvraag gevoegd;
 2. Het verslag van het driehoeksoverleg voldoet aan de eisen die daaraan gesteld moeten worden;
 3. Een externe deskundige is bij de ambtelijke voorbereiding van de ontwerp-lijst betrokken geweest;
 - b. Inhoudelijk
 4. De Raad heeft de ontwerp-lijst beoordeeld voor zover ten aanzien van de daarin vermelde neerslag van handelingen het driehoeksoverleg heeft plaatsgehad;
 5. De selectiedoelstelling is toegepast op een wijze, die daarvan mag worden verwacht; met betrekking tot de selectiecriteria moet de Raad constateren dat criteria zijn gehanteerd die nog niet formeel zijn vastgesteld;
 6. De Raad gaat ervan uit, dat bij de ambtelijke voorbereiding van het ontwerp in voldoende mate rekening is gehouden met de belangen van de administratie en die van de recht- en bewijszoekenden;

7. Voor wat betreft het belang van historisch onderzoek conformeert de Raad zich aan de inbreng van de betrokken externe deskundige.

De Raad adviseert, om rekening houdend met zijn aanbevelingen, over te gaan tot de vaststelling van de onderhavige ontwerp-selectielijst archiefbescheiden.

3. *Toetsing van procedurele aspecten*

Voor wat betreft de procedurele aspecten zij in eerste plaats gememoreerd, dat de ontwerp-lijst als basisselectiedocument tot stand is gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-)overheid, de zgn. PIVOT-methode. Aan dat ontwerp is een institutioneel onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport *'Natuur – en landschapsbeheer en relatienotabeleid. Een onderzoek naar taken en handelingen van actoren op de beleidsterreinen natuur- en landschapsbeheer (1945-) en relatienotabeleid (1974-)*. ('s-Gravenhage juli 1999).

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het, in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995 voorgeschreven, overleg ter voorbereiding van de onderhavige ontwerp-selectielijst, het zgn. driehoeksoverleg.

Hieruit is de Raad gebleken, dat aan dat overleg is deelgenomen door de daartoe, in artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 genoemde, personen en dat al ten tijde van het driehoeksoverleg een externe deskundige bij de voorbereiding van de ontwerp-lijst betrokken is geweest.

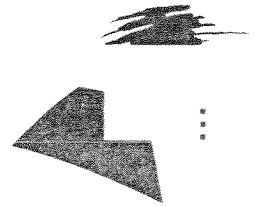
Het driehoeksverslag biedt voldoende inzicht in de tijdens dat overleg gebleken inhoudelijke knelpunten, het beraad daarover alsmede een motivering van de uiteindelijke voorstellen in dat verband.

De openbare terinzagelegging heeft blijkens uw adviesaanvraag niet geresulteerd in een reactie.

Blijkens een bij de adviesaanvraag gevoegd schrijven van het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap van 19 november 1999 heeft de bij het driehoeksoverleg betrokken materiedeskundige te kennen gegeven zijn bedenkingen onder de aandacht te willen brengen van de Raad voor Cultuur. De Raad komt daar onder 4.3 op terug.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerp-lijst (par. 4.1), de wijze

waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (par. 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (par. 4.3)

4.1. De reikwijdte van de ontwerp-lijst

De ontwerp-lijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen op het beleidsterrein "Natuur- en landschapsbeheer" en de administratieve neerslag hiervan vanaf 1945 bij de minister van LNV en taakvoorgangers, en de daaronder ressorterende commissies en organen, en vanaf 1998 van Staatsbosbeheer als zelfstandig bestuursorgaan en de daaronder ressorterende commissies en organen in de periode 1968-1998. Het verslag van het driehoeksoverleg maakt melding van het feit dat dat overleg alleen heeft plaatsgevonden met het ministerie van LNV en Staatsbosbeheer. De Raad heeft daarom uitsluitend de handelingen van deze actoren gezien. De handelingen van de andere bij het onderhavige beleidsterrein betrokken actoren zijn, in afwachting van uitgewerkte voorstellen hieromtrent, buiten beschouwing gelaten.

Pagina

3

Ons kenmerk

arc-99.1670/2

4.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en – criteria.

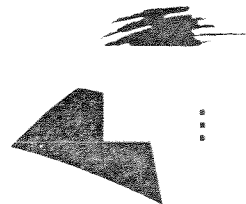
Uit het driehoeksverslag blijkt, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie waarin ook rekening wordt gehouden met het aspect van het veilig stellen van de bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur.

Met betrekking tot de aan die doelstelling gerelateerde selectiecriteria moet hij echter constateren, dat als zodanig de nog niet formeel vastgestelde criteria uit 1997 zijn gebruikt. Op een dergelijk gebruik van deze criteria heeft de Raad reeds gewezen in eerdere adviezen. In reactie hierop heeft U bij brief van 3 november 1999, nr.R&B/OSTA/99/1116, aangekondigd dat de Raad hierover nader zou worden geïnformeerd. Deze nadere informatie heeft de Raad echter nog niet mogen ontvangen.

4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, onder d, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen.

Ten aanzien van de feitelijke toepassing van de selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria gaat de Raad er van uit, dat het administratieve belang, omvattende de aspecten 'verantwoording en bedrijfsvoering', in het driehoeksoverleg, waaraan ook door representanten van de zorgdrager is deelgenomen, genoegzaam is gewaardeerd. In gelijke zin neemt hij aan, dat ook met het belang van de recht- en bewijszoekenden voldoende rekening is gehouden.

De Raad heeft in het kader van de waardering van het historisch belang van het onderhavige archiefmateriaal kennis genomen van de kritische kanttekeningen van de externe deskundige over het basiselectiedocument (BSD). Hij concludeert dat het BSD

bewust van een andere ordening dan van de bestaande archieven uitgaat en dat dit BSD daarom in hoge mate een virtueel karakter heeft. Verder geven ze volgens hem geen inzicht in de vorm van de neerslag. Naar aanleiding hiervan verzoekt de Raad u om een vervolg te geven aan de discussie over knelpunten en inhoudelijke verbeteringen van de huidige selectiemethodiek.

Voor wat betreft de waardering van concrete, in het BSD genoemde, handelingen van het historisch belang conformeert de Raad zich, behoudens hetgeen hierna in paragraaf 5 volgt, aan de inbreng van de externe deskundige tijdens de totstandkoming van het ontwerp en de daarover in het driehoeksoverleg bereikte overeenstemming.

Pagina

4

Ons kenmerk

arc-99.1670/2

5. *Nadere beoordeling van de ontwerp –lijst*

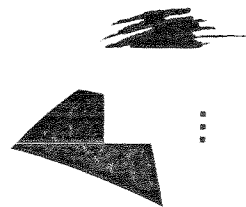
In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerp-lijst bezien. In algemene zin kan de Raad instemmen met de lijst; deze geeft hem slechts aanleiding tot de navolgende opmerkingen.

Handeling 5

Voorgesteld wordt om deze handeling, betrekking hebbend op *het benoemen, schorsen of ontslaan van de (adviserende) leden van adviescommissies inzake natuur- en landschapsbeheer*, voor vernietiging in aanmerking te brengen. In het driehoeksoverleg werd gesteld dat deze handeling geen bijdrage levert aan de reconstructie van het handelen van de overheid op een beleidsterrein. De Raad merkt echter op, dat de samenstelling van commissies, inclusief tussentijdse wisseling, wél relevant moet worden geacht voor het reconstrueren van het overheidshandelen. Typerend voor besluitvorming in Nederland is immers het streven naar consensus en daarbij behoort de specifieke overlegcultuur van commissies. De belangen, waarmee in de besluitvorming rekening wordt gehouden, worden weerspiegeld in de personele samenstelling van de commissies. Vanuit dit perspectief bezien kan de samenstelling van commissies wel degelijk van invloed zijn op het handelen van de overheid op een beleidsterrein. Op grond hiervan meent de Raad dat de neerslag van de handeling 5 voor bewaring in aanmerking komt.

Handeling 42

De neerslag van deze handelingen, betrekking hebbend op *het vaststellen of intrekken van een bijdrage voor niet-terreinbeherende organisaties in het kader van het natuur- en landschapsbeheer*, wordt voor te vernietigen bestemd. In het driehoeksoverleg werd deze handeling op een gelijke wijze gewaardeerd als het in aanmerking laten komen van deze organisaties voor subsidie (handeling 40). De Raad merkt echter op dat handeling 42 ook betrekking heeft op de bijzondere omstandigheid van het vaststellen en intrekken van subsidie. Vanuit die overweging stelt de Raad voor om de neerslag van genoemde handeling voor bewaring in aanmerking te laten komen.

Handeling 95

Deze handeling verwijst naar 'het geven van voorlichting over de instandhouding en het onderhoud van staatsnatuurmonumenten en andere natuurterreinen'. Met verwijzing naar eerdere adviezen benadrukt de Raad het belang voor het historisch onderzoek van het bewaren van voorlichtingsmateriaal. Daarom zouden de eindproducten van deze handeling bewaard moeten blijven.

Handeling 125

In de ontwerp- selectielijst wordt verder voorgesteld om de neerslag van deze handeling, betrekking hebbend op *het organiseren van congressen, conferenties en andere speciale bijeenkomsten die betrekking hebben op het natuur- en landschapsbeheer*, voor vernietiging voor te dragen. Het organiseren van congressen en dergelijke over het eigen beleidsterrein is vaak aanleiding om nieuwe beleidsinzichten te toetsen of om het eigen beleid samen te vatten en voor het voetlicht te brengen. Verder bestrijkt de neerslag van dit handelen een lange periode waarover beleidsontwikkeling zichtbaar kan worden gemaakt. De Raad meent dan ook dat de neerslag van deze handeling, in zoverre betrekking hebbend op de inhoudelijke voorbereiding en verslaglegging van congressen en dergelijke, voor bewaring in aanmerking dient te komen.

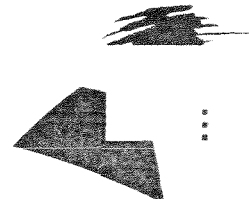
Pagina

5

Ons kenmerk

arc-99.1670/2

6. In uw adviesaanvraag heeft u de Raad mede verzocht om over de onderhavige selectielijst advies uit te brengen aan de hand van een aantal met name aangeduide aspecten. Voor wat betreft zijn algemene reactie op deze vragen verwijst de Raad naar paragraaf 7 van zijn advies van 4 november 1997, nr. arc.97-1466/2 inzake de ontwerp-selectielijst archiefbescheiden Beleidsterrein Wetenschappelijk Onderwijs, Openbare en Bijzondere Universiteiten.
- Tegen dezelfde achtergrond volstaat de Raad ook thans met het aangeven van de relatie tussen de door u gestelde vragen en de verschillende onderdelen van dit advies. Deze vragen betreffen- in enigszins verkorte vorm-:
- a. Is bij de totstandkoming van de selectielijst voldaan aan de eisen der zorgvuldigheid?
 - b. Is de systematiek van de selectielijst duidelijk en voldoende consistent?
 - Verwezen wordt naar paragraaf 3 van dit advies.
 - c. Wordt met de voorgestelde waardering de in de selectielijst beschreven selectiedoelstelling behaald?
 - d. Is aangegeven wat de selectiedoelstelling is en welke de gehanteerde selectiecriteria zijn:
 1. Selectiedoelstelling
 2. Selectiecriteria, met toelichting
 3. De gebruikte selectie-aanwijzingen met eventuele toelichting

- Verwezen wordt naar paragraaf 4 en 5 van dit advies.
- e. Komen de functies van het verslag van het driehoeksoverleg voldoende tot uiting:
 - inzicht in proces totstandkoming selectielijst
 - verantwoording van zorgvuldigheid
 - verantwoording van de wijze waarop met de in artikel 2, eerste lid, onder c. en d. genoemde belangen rekening is gehouden?
- Zie de paragrafen 3 en 4 van dit advies.

7. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen met inachtneming van de hierboven gemaakte opmerkingen.

Pagina

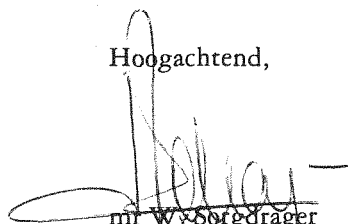
6

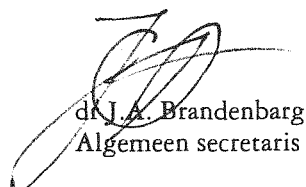
Ons kenmerk

arc-99.1670/2

Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad. Deze commissie staat onder voorzitterschap van mw drs E.A.G. van den Bent, lid van de Raad. Secretaris is drs A. de Wolf.

Hoogachtend,

mr W. Sorgdrager
Voorzitter

dr J.A. Brandenburg
Algemeen secretaris